

Allannguutissatut siunnersuummut ulloq 4. November 2013 nassiunneqartumut naqqiut

Kalaallit Nunatsinni innuttaasut amerlanerit kalaallisut oqalussinnaalernissaannik periusissiatut iliuusissanut pilersaarummik kingusinnerpaamik Inatsisartut 2014-mi upernaakkut ataatsimiinneranni saqqummiunneqartussamut Naalakkersuisut suliaqaqqullugit Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Mimi Karlsen, Inuit Ataqtigiit)

pillugu

**Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu
Ataatsimiititaliap**

ISUMALIUTISSIISUTAA

Aalajangiiffigisassatut siunnersuutip aappassaaneerpeqarnerani saqqummiunneqartoq

Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu
Ataatsimiititaliap kingullermik suliarinninnermini ukuninnga inuttaqarpoq:

Inatsisartunut ilaasortaq, Randi Broberg, siulittaasoq (PI)

Inatsisartunut ilaasortaq, Ruth Heilmann, siulittaasup tullia (S)

Inatsisartunut ilaasortaq, Per Berthelsen (S)

Inatsisartunut ilaasortaq, Harald Bianco (IA)

Inatsisartunut ilaasortaq, Over Karl Berthelsen, Sinnisussaq, (IA)

Siunnersuut UKA 13-mi ulloq 3. Oktober 2013 siullermeerneqareermat Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Ataatsimiititaliamit misissorneqarpoq.

Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Siunnersuutip siunertaraa nunatsinni kalaallit kalaallisut oqalussinnaanngitsut aammalu nunasisut kalaallisut oqalussinnaalernissaannut tunngatillugu Naalakkersuisut Inatsisartunut kingusinnerpaamik UPA 14-mi periusissatut iliuusissamik saqqummiussaqaarnissaat.

Siunnersuummi pingaartinneqarpoq siunissami meeqqat atuarfianit naammassisartut tamarmik kalaallisut oqalussinnaanissaat pilersaarusiortuakkamik anguniarneqarnissaa. Inersimasunut kalaallisut oqalussinnaanermik ilinniartitsinerit maannamut periarfissaasut annertusarnissaannut misissuisoqarnissaa pilersaarusiortoqarnissaalu ilanngullugu anguniarneqartussatut siunnersuummi erseqqissaatigineqarpoq.

Ilanngullugu erseqqissaatigineqarpoq kalaallit oqaasii Kalaallit Nunaanni pisortatigoortumik oqaasiusut pisortatigullu ingerlatsinermi atugassaatilugit pingaaruteqarpoq innuttaasut tamarmik kalaallisut paasinissinnaanissaasa anguniartuarneqarnissaa.

Siunnersuuteqartup iliuusissatut pingaarnertut tikkuarppaa, kalaallisut oqalussinnaanngitsut kalaallisut ilinniarnissamut sapinngisamik pitsaanerpaamik sakkussaqaarnissaasa aqutissiuunneqarnissaasalu qulakkeerneqarnissaanik Naalakkersuisut sulissutiginnissasut.

Siunnersuutip inatsisartuni siullermeerneqarnera

Naalakkersuisut

Naalakkersuisut siunnersuummut akissuteqarnerminni oqaatigaat tamanna Naalakkersuisut Oqaatsinik Pikkorissarfik peqatigalugu kalaallit oqaasiinik ilikkagaqartarnerup annertusinissaanut periarfissat pillugit pilersaaruteqalersaarlutik. Naatsorsuutigineqarpoq nassuiaat iliuusissatut pilersaarutivimmuut periusissiavimmullu aallaavilerlugu atornerqarumaarnissaa.

Naalakkersuisut pineqartumut tunngatillugu pilersaaruteqareernertik tunngavilersuutigalugu siunnersuummut ilaliinnginnertik nalunaarutigaat.

Inersuarmili oqallinnerup ingerlanerani Naalakkersuisup aalajangiiffigisassatut siunnersuummut partiini amerlanerussuteqartut tapersuinerat allaavigalugu suleqataanissani nalunaarutigalugu ilisimatitsissutigaa.

Partiit oqaaseqartartui

Partiini oqaaseqartartunit tamanit siunnersuut soqutigineqarluni eqqartorluarneqarpoq ilaatigut maannamut ajornartorsiutaasup kalaallit nunaqavissut kalaallisut oqalussinnaalernissaannut periutsit, killilimmik angusaqarfiusarnerisa suli

pitsanngorsarneqarnissaanik oqariartortoqarmat. Maannamut kalaallisut atuartitsinerup pitsanngorsarneqarnissaa ilaatigullu ilinniaqqiffinnut iserniarnermi piumasaqaatut sukaterneqarnerunissaat eqqartorneqartunut ilaavoq.

Kalaallit oqaasiisa ilikkarneqarnissaannut atatillugu eqqaaneqartunut ilaavoq, oqaatsit kinaassutsimut kulturimullu ilisarnaatit toqqammaviunerat pingaaruteqartut, arlalinnillu oqaatigineqarluni.

Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera

Ataatsimiititaliap tamarmiusup pingaartillugu ilanngukkumasaa tassaavoq, allamiusut oqaasillit kalaallit oqaasiinik atuisinnaangornissaannut ilinniartinneqarnissaanut atatillugu, kalaallit kulturiannik ilisimasaqalernissamik ilinniarnerat imarisamigut imaqartinneqarnissaa.

Imaappoq oqaatsinik atuinissamut ilinniarneq iluatsillugu, oqaatsinik atuilersinnaanerup saniatigut, ilinniartitsinerup toqqammavigisatut aallaavigissagaa kalaallit kulturiat soorlu (makkuninnga?); inuiaat anersaakkut inooriaasiat, ulluinnarni ileqqulersuutit ulluinnarnilu inuunerat.

Tamanna toqqammaveqarpoq, ataatsimiititaliap pingaartilluinnarmagu, oqaatsinik atuisinnaanerup oqalussinnaalernerullu ingiaqatigisariaqarmagu oqaatsit pineqartut toqqammaviatigut kulturiat qanimut ilisimasaqarfigilernissaat. Ilinniartitsinerup imarisinnaasai atuagarsornikkut atortorissaarutitigulluunniit ima imaqartinneqarluni siunnerfeqartinneqartussatut takorluugaavoq; inuiaqatigiittut aaqqissuusaanerup oqaluttuassartaa, soorlu politikkikkut, upperisarsiornikkut anersaakkut, nerisatigut, piniakkat atisatigut, ileqqulersuutit pissusilersuutillu, allarpasuillu soorlu nunap immikkoortuini ullutsinni ilisarnaatit inuutissarsiutigineqartullu.

Ilanngullugu ataatsimiititaliap pingaartillugu Naalakkersuisuinut kaammattuutigiumavaa, kalaallisut oqaasiisa atorsinnaangorlugit ilinniarneqarnerani, sapinngisamik ullutsinnut soqutiginarsakkamik aallaaveqartinneqarnissaat. Ima paasillugu ullumikkut atortorissaarutit nutaaliaasut atuartitsissutitut atorneqarnissaannut tulluarsakkamik ataqatigiissaakkamillu pilersaarusiorneqarnissaata ammaffigalugu siunnerfiliortoqarnissaa anguniaqqullugu. Tamanna pillugu nunani allani misilittakkanut misissuataarnissaanut isumassarsiorfittullu

paasisassarsiornerit piukkunnarsarfigalugit ukiuni tulliuttuni ilanngullugit eqqumaffigineqarnissaat ataatsimiititaliamit annertuumik kaammattuutigineqassaaq.

Ataatsimiititaliap ilisimaaraa Naalakkersuinikkut anguniagaareersunut soorlu ilaatigut qulaani taakkartorneqartut eqqarsaatigalugit aammalu aningaasatigut kingunissaasa imminnut ataqatigiissaarnissai pilersaarusiornermi pinngitsoorneqarsinnaanngitsoq.

Ataatsimiititaliap aamma ilisimaaraa **Oqaatsinut politikki pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 7, 19. maj 2010-meersoq**, qulaani taakkartorneqartut tunngavigalugit tapertatut nukittorsaatitullu aqputissiuussinerussamat. Imami oqaatsinut politikki allaqqasoqarmat:

§ 1. Inatsisartut inatsisaanni siunertarineqarpoq nunap matuma oqaatsinut politikianut sinaakkutissat erseqqissut qularnaassallugit, tamatumunnga ilagitillugu oqaatsitigut akuunerulersitsineq, makku aqputigalugit

1) kalaallit oqaasiisa oqaatsit tamakkiisut inuiaqatigiinnilu atugaasut qularnaarnerisigut,

2) kalaallit oqaasiisa taakkualu ilitsoqqussaralugu oqaatsit allamiutullu oqaatsit ineriartornerisa nukittorsarnerisigut,

3) oqaatsitigut aporfusartut pinaveersaarnerisigut peerniarnerisigullu, tamatumuuna marlunnik arlalinnillu oqaaseqarneq nukittoqutaallunilu pisuussutinngoqqullugu, aamma

4) Kalaallit Nunaat nalunngisaqarfusumik inuiaqatigiiffittut nukittorsarniarlugu oqaasertusarnerup inuiaqatigiinni siuarsarneratigut.

§ 2. Oqaatsitigut akuunerulernissaq inunmut immikkoortunut pingasunut sammitinneqarpoq

1) kalaallisut ilikkarnissamik pisariaqartitsisunut,

2) danskisut tuluttulluunniit ilinniarnissamik pisariaqartitsisunut,

3) kalaallit kulturiannik, oqaluttuarisaanerannik inuiaqatigiinnilu pissutsinik ilinniartinneqarnissamik pisariaqartitsisunut.

Imm. 2. Oqaatsitsigut akuunerulernissamik oqarneq paasineqassaaq pineqartuni taakkunani pingasuni oqaatsitigut aporfusartut peerniarnissaat inunnullu imm. 1-imi taaneqartunut oqaasertusaanissap nukittorsarnissaa, innuttaasut inuiaqatigiinni peqataasinnaanerat pitsanngorsarniarlugu nunatsinnilu ataatsimoornermik misigisimaneq kinaassuserlu patajaallisarniarlugit.

Naggataatigut ataatsimiititaliap Naalakkersuisut kaammattorumavai, aalajangiiffigisassatut allannguutissatut siunnersuummut atatillugu, pilersaarutigineqartussatut siunnersuutaasut anguneqarnissaanut pilersaarutit qaqugu naammassineqarnissaat ukiulersuinikkut takussutissiareqqullugit. Taamaalilluni ukiuni tulliuttuni pineqartunut anguniakkat tamanut takorlooruminarsakkamik malinnaaffigineqarsinnaanngoqqullugit.

Siunnersuutip aningaasatigut kingunerisassai

Siunnersuuteqartup siunnersuummi ima aningaasartuutit annertussuseqartussatut naatsorsorsimavaa, tassalu sulisussaq AC-ip ukiup affaanut suliaasaanik 250.000 kr.-it missaannik naleqarsinnaassasoq.

Tamanna tunngavigalugu ataatsimiititaliap isumaqatigiittup allannguutissatut siunnersuut imaattoq saqqummiutissavaa:

” Innuttaasut kalaallisut oqaaseqanngittut kalaallisut oqalussinnaalernissaat anguniarlugu minnerpaamillu ulluinnarpaluttumik atuisinnaalernissaat anguniarlugu periusissiatut iliuusissanut pilersaarummik kingusinnerpaamik Inatsisartut 2014-mi, upernaakkut ataatsimiinneranni saqqummiunneqartussamut Naalakkersuisut suliaqaqqullugit Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.”

Inassuteqaatit

Oqaaseqaatit siuliani allassimasut aammalu siunnersuutip siullermeerneqarnerani oqaaseqaatit tunngavigalugit **ataatsimiititaliap isumaqatigiittup** siunnersuut akuersissutigineqassasoq inassutigaa.

Taama oqaaseqarluni ataatsimiititaliap siunnersuut aappasaaniigassanngortippaa.

Randi Broberg

Ruth Heilmann

Per Berthelsen

Harald Bianco

Ove Karl Berthelsen